

Előfizetési árak:

Egész évre 10.— Ft
Félévre 5.— „
Negyedévre 2.50 „
Egy óra 1.— „
Egyes szám 4 kr.

Megjelenik minden-
nap, vasárnap kivé-
telével.

DEBRECZENI ELLENŐR

A SZABADELVÜ PÁRT KÖZLÖNYE

Szerkesztőség és

kiadóhivatal:

Főpiacz, a város-
házzal szemben.

Hirdetések:

Egy hasábos petit
soronként 5 krajvával
számítanak.

Az egyesült államok Cubáért.

Debreczen, április 19.

(D.) Már hogy Spanyolország-
nak nincs igaza, az világos! Mert
ha azért földözte volna föl Ame-
rikát, hogy kiélje? Az nem valami
nemes intenczió lehetett volna,
ha úgy lett volna: de még csak
nem is úgy volt! A fölföldözés nem
is az ő érdeme, hanem Columbusé.
Spanyolország a fölföldözéshez
mindössze is három rozoga hajóval
járult s annak árát eléggé meg-
vette már. Okos ésszel fölhasz-
nálhatta volna a fölföldözés előnyeit
másképpen is, de hogy jót és
okosat tegyen, arra való nem volt
soha. Most is csak azért ragasz-
kodik Cubához oly göresösen,
mert annak az emlőjén csügg, azt
feji, szopja és ha erről az emlő-
ről lehull, gyámoltalansága mellett
alig lesz képes valamire. Vagy
lehetséges, hogy éppen ez a vesz-
teség fogja fölrazni letargiájából,
hogy ez fogja új életre ébreszteni.

Spanyolország mostanában (nem
a legutóbbi éveket értjük) úgy
szólván Cubából élt. Cuba, mint
ahogy nevezni szokták „Az Antil-
lák gyöngye“, teljesen arra való
volt, hogy ezt a magával tehetet-
len államot táplálja, hogy élet-
erejét az által szívassa ki. Ez a
sziget, az ő mellékszigeteivel, mind
fekvése, mind talaja, mind éghaj-

lata, mind kikötőire nézve a leg-
szerencsésebb földdarabok egyike
s arra van hivatva, hogy a világ
leggazdagabb államává fejlődjék,
de a spanyol uralom úgy rá ne-
hezedett, hogy szuszogni is alig
birt, daczára ennek, Havanna
egyike a legpompásabb kikötő
városoknak.

Az a csodálatos, hogy Cuba
lakossága csak most néhány éve
tért észére s eddig önmegadással
túrta a spanyol igát, mert ha
Spanyolországra nézve életföltétel,
amint hogy annak tartják, ellehet
képzelné, hogy azaz életföltétel a
sziget lakóinak miébe, mennyijébe
kerülhetett. Ha egy Spanyolorszá-
got, ugyszólván kitarított, mennyi
életnedvet kellett önmagától oda
adnia, mily megcsapoltatásokat,
érvágásokat szenvednie! Igaz, hogy
Spanyolország Cuba nélkül, a
megélhetés nagy megpróbáltatá-
sainak lesz kitéve, de ez nem ok
arra, hogy egy 16,000 négyszög-
kilométernyi területnek s e terület
lakosságának foglya legyen.

A hatalmak, bár maguk is
belátják, hogy az emberbaráti sze-
retet és nemes intenczió az egye-
sült államok részén van, Spanyol-
ország mellett csupa tiszta szána-
lomból közvetitene, sőt attól is
félnek, hogy ez a forrongásra
kész elszegényedett nemzet Európa
nyakába fog szakadni és egy má-

sik Balkánt képezend, mely örökös
protekeziókra fog okot szolgál-
tatni. Mintha nem lenne elég a
kelet, hanem adja most hozzá a
nyugat és délnyugat, Spanyor-
szágot is.

Az amerikai egyesült államok
beavatkozása minden haszonlesést
kizár. A szövetség konstitucziója
lehetetlenné teszi, hogy ott valami
hódításnak, anektálás vagy oku-
pacióknak helye lehessen. Ha Cuba
fölszabadul s a szövetségbe lép, a
haszon az egyesült államokra
nézve mindössze is annyi lesz,
hogy az államok száma egygyel
szaporodik, a közös költség egy
százalékkal megoszlik, punctum.
Hanem Cubára nézve nagy dolog!
Szabadságának, meggazdagodásá-
nak perspektatiója, ha bár boldog-
ságának nem is! Hiszen a gaz-
dagság nem a boldogság föltétele.

Szóval, az egyesült államok
lelkeseése Cuba mellett, az éjszaki
államok egykori lelkeseedésének
hasonmása, mikor ugyanis a rab-
szolgák fölszabadítása mellet fog-
tak fegyvert. Szép és nemes dolog,
mely az egész művelt emberiség
elismerése és rokonszenvével ta-
lálkozik. Igaz, hogy Spanyolor-
szág rovására fog menni, ámde
keressen magának Spanyolország
más megélhetési módot, mert a
mostanihoz nincs joga!

TÁRCZA.

Evek múltán.

A „Debreczeni Ellenőr“ eredeti tárczája.

Az vagy most is, a ki voltál:
Az a haj, arcz, az a szem,
Piros ajkad, mit feledni
Nem tudok én sohasem.

Hangod is a régi, kedves
És az minden mosolyod:
Az vagy most is, a ki voltál —
Csak a szíved változott.

Kovácsi Kálmán.

„1848.“ Emlékezete.

Irta: Dr. Szántó Sámuel.

(Folyt. és vége.)

És a Gondviselés, ki a magyar nép-
nek itt e földön hazát adott, férfiakat is
teremtett, akik a nemzetnek vezéreivé
lőnek; hősokeket, a kik a nemzet gigási
harczeit vezették. Boeska, Bethlen, Rákóczy György, Zrínyi Miklós, Thököly,
Rákóczy Ferencz nevei a magyar faj örök
dicsőségét hirdetik.

A XVIII-ik század egész Európában
új eszméket juttatott érvényre, hazánkra
is új korszak virradt. A szatmári békével
a belső küzdelmek kora megszűnt, feje-

delmeink nagyobb gondot fordítanak ha-
zánk belső megszilárdulására. Miután az
erőszakos egybeolvasztás kísérlete a magyar
nép ellenállásán megtört a pragmatika
sanetió új államrendezést vont maga után.
Magyarország mint önálló állam, szoros
államszövetségbe lépett Ausztria együttes
tartományával, uralkodó közössége alap-
ján. Közjogi helyzetünk tehát új biztos
alapot nyert, az ország alkotmánya bizto-
sítva volt, hosszú idő után király és nem-
zet újból együtt érezett. Ezen együttér-
zésből fakadt a magyar nemzet lelkeseése
ifju királynőjéért, Mária Teréziáért, ki a
vések közepette ifju erővel és hévvel
Európa ellen megvédelmezett. A magyar
seregek vitézsége megmentette a királyné
trónját, félelmissé tette a magyar fegyvert.
A nemzeti öntudat ezen hatalmas nyilván-
ulása volt az, mely legyőzni tudta II.
József alkotmány- és nemzetellenes törek-
véseit, ez volt az, mely József szerenését-
len kormányrendszerének bukása után, az
1791-iki országgyűlésen teljes diadalra
juttatta a magyar alkotmányt, a magyar
állam teljes függetlenségét. „Magyarország
a kaposi részekkel együtt — mondja az
1891-iki 10. törvényezikk — szabad ország
és egész törvényes kormány-formájára
nézve független, azaz semmi más ország-
nak vagy népnek alatta nem áll, hanem
saját állással és alkotmánnyal bír; annál-
fogva törvényesen koronázott királya, ő
felsége és utódai által is, saját törvényei

és szokásai szerint, — nem pedig más
tartományok módjára — kormányozandó.“

De csakhamar új korszak követke-
zett, új eszmék világa terjedt el. A fran-
czia forradalom kitörése csakhamar meg-
érlelé mindazon eszméket, melyeket a
nyugodt korszakban csak lassan jutnak a
megéréshez. Az egyenlőség eszméje ellen-
tétbe jutott a nemesi előjoggal, a testvé-
riség lerombolta az osztályok közötti év-
százados, mondhatnám évezredek válaszfalakat és szabadságot hirdetett az új ige
a föld minden teremtményének. Ezen esz-
mék bár tengervér árán Európa közkin-
cseivé váltak, eljutottak hozzánk is, a hol
az előrelátóbbak már rég észrevették,
hogy a rendi alkotmány elavult, a mo-
dern állami élet a felső tizezer kiváltsá-
gosságát meg nem tűri. De megteremtett
a franczia forradalom egy másik eszmét
is, az erős nemzeti érzést, mely a XIX.
század egyik kidomborodó jellemvonása
lön. Hazánkban már József germanizáló
törekvése szülte ezen visszahatást, mely
most az irodalomban is erősebben lük-
tetni kezdett. S bár a franczia forradal-
mat követő reakció, a Napoleon leverete-
se után alakult szent szövetség ezen
fejlődő eszméket elnyomni készült is, az
elfojtott tűz csakhamar hatalmas láng-
oszlopokban tört ki.

Ujra tárgyaljam-e hazánk történeté-
nek legfényesebb szakaszát, Magyarország
örökdiós reformkorszakát? Hiszen csak

— **Országgyűlés.** A képviselőház tegnap délelőtt Berzeviczy Albert elnöklete alatt a lelkészi jövedelem kiegészítéséről szóló törvényjavaslat tárgyalását folytatta. A vitát Sima Ferenc kezdte. Beszéde elején a papi javak szekularizációjának szükségét hangoztatta, hosszasan bizonyítva, hogy a püspökök sem kulturális szempontból, sem a humanizmus szempontjából nagy vagyonokkal járó kötelességüket nem teljesítik s hogy az államnak az volna kötelessége, hogy e vagyonra a kezét rátegye. Fagyos hidegséggel fogadta a Ház a fejtegetéseket, csak a szélsőbal padjain hallatszott egy-egy mondata után sporadikus helyeslés.

Beszéde további folyamán Tisza Kálmán tegnapi beszédével foglalkozott Sima s arra a végkövetkezésre jutott, hogy protestáns embert csak egy ízben e javaslat tárgyalásánál elhangzott beszéd elgátlhatott ki — s ez a Zichy János gr. beszéde. Így humorizált tovább vagy egy óra hosszat.

Szemére vetette a függetlenségieknek hogy a 48-as törvénnyel ellenkező javaslatához hozzájárulnak; eladják az elvt egy fal lencsért; végül kijelentette, hogy ő a templom kulcsát a kormány kezébe adni nem hajlandó.

Sima után általános figyelem közepett Fabiny Teofil szólott. Kit követett Csáky Albin gróf egy hatalmas beszéddel.

— **A háboru.** A Berliner Tageblatt madridi tudósítója szerint Spanyolország helyzete a háboruban egyáltalában nem lesz oly kedvezőtlen. A háboru csakis a kubai vizeken játszódhatik le, a hol máris tekintélyes spanyol hajóraj áll készenlétben. A buenos-ayresi spanyol kolónia 3.700.000 frankot gyűjtött egy ezirkálóhajó megvételére. Május 5-én Madridban nagy nemzeti bikaviadalt rendeznek, melynek tiszta jövedelmét a háboru céljaira fordítják.

A jövő század regénye.

— Az építési bizottság ülése. —

Debreczen, április 19.

Az építési bizottság tegnap délután ülést tartott Degenfeld József gróf főispán elnöklésével.

A bizottság ez alkalommal szép számban jelent meg s midőn elnöklő főispán szíves szavakkal üdvözölte a megjelenteket, Stahl Géza városi főmérnök felolvasta sok tanulmányra és világos főre valló városrendezési tervét, melyből közöljük a következőket, már azt megjegyeztvén, hogy ezen óriási terv keresztül vitele valamikor a jövő században fog megvalósulni, de ha csak alapjait rakjuk is le most e nagy munkának, akkor is dicséret illeti meg azokat, kik nemesak a jelennek, hanem a jövőnek is dolgoznak.

Általános irányelvek.

A város régi belterületén a már meglévő telkek és épületek lehető figyelembe vételével egy folyton fejlődő nagy város forgalmi és építési viszonyainak megfelelő olyan szabályozott utca hálózatot kellett kidolgozni, amely míg egyrészt a mai kedvezőtlen összeköttetésekben segít s amely a holt területeket feltárja, másrészt piacz- és sétány terek nyitásával s az utcák vonalainak rendezésével a közegészség fejlesztésére, a város szépitészeti magasabb kiképzésére alkalmas.

A közelebb a városhoz csatolt új területekre nézve oly utca-hálózatot és telektömböket kellett megállapítani, amelyek a már fejlődésnek indult, de eddig minden szabály és összefüggés nélkül alakult új külvárosnak a közlekedési vonalak folytonosságát biztosítják s egészséges telkek alakulásokat lehetővé tesznek s ez által a város körül egy közforgalmi mint közegészségügyi és építészeti szempontból szép, egészséges, rendezett fejlődés alapja vettessék meg.

Az utcák mai iránya, összeköttetései már a jelenlegi forgalomnak sem felelnek meg. Az egész forgalom lebonyolítása Piacz, Várud és Péterfia utcákra szorul s főként a nagytemplom körüli kedvezőtlen tér alakulás és a Kis-Várud utca szűk volta miatt sok nehézséggel ütközik. A Piacz utcába futó főutcák keskeny torkolatai miatt ezek a nehézségek jövőre még nagyobbak lesznek.

Egyes városrészek közt nincs meg a kényelmes összeköttetés s piaczul használható terek nélkül szűkölködnek.

A régi belterületen az új utvonalak nyitásánál főképen és mindenképen a forgalom gyors és könnyű lebonyolítása volt az irányadó, a szépitési szempontok csak másodsorban vétettek figyelembe, tekintettel a rendelkezésre álló anyagi erőre és a meglévő nagyértékű köz és magán épületekre.

A városrészek között a szükséges összeköttetés csak is

körutak

által létesíthető. E czélból *belső és külső* körut nyitását tervezik. Fő és nehéz kérdés a *belső körut* létesítése. Irányt hozzá a meglévő utcák nem adnak. Deez még kedvező körülmény. Mert ma még aránylag csekély értékű telkek átmentsése által lévén kinyitható, a befektetendő tőke jóval kevesebb a körut mentén eső telkek érték-növekedésénél.

A város nyugoti részén alakuló új város részekhez vezető Nagy-mester-utczának a péterfiai és csapó-utczai negyeddél nines semmiféle összeköttetése s eme részek csak nagy kerülővel juthatnak Mester-utczára. Ez okozza, hogy Mester-utca lassan épül újra és hogy ott a házak és telkek értéke alacsony. Tehát Nagy-Mester-utczáról Péterfiáig új összekötő utca nyitandó. Egy malom-utca irányában. Ez képezi a *belső körut északi vonalát*, amelynek keleti végében egy *piacztér* terveztetett.

A Hatvan, Nagy-Uj, Kis-Uj, Széchenyi, Kádas- és Miklós-utczák közt ma nines számba vehető összeköttetés. Ezt a hiányzó összeköttetést fogja megadni a *belső körut nyugoti vonala*, amelyre nézve két variáns van.

Vagy Kismester utca és Pásti-köz irányában vezetik az Iskola-köznek a Liba- és Sirály-utczai telkekből alakítandó *piacztérig*, vagy Nagymester utczából kiindulva Cserepes utca irányát követve, Kis-Hatvan utczánál megtörik s a Zsák-utca végében levő telkekből kivágandó téren keresztül megy Kisujtezáig, ahol ismét megtörve halad tovább az imént említett új piaczig. Stahl Géza főmérnök több tekintetből az első variánst ajánlja kivitelre. A második variáns szerint a körutat kisebb keresztezések is jól helyettesítik.

nemrég vázoltam ezen kor eseményeit, kiemelttem ezen idők gondviselészerű nagy alakjait. A nagy Széchenyi volt, a ki a kor eszméit legelőbb fölfogta, nemzetét a tespedésből fölrázta és a tétlenségéből kiragadta. Láng szellemével megmutatta az utat, melyen a nemzetnek haladnia kell, megadta az irányt boldogulhatása felé. Gazdag és mindenek fölött egységes magyar nemzetet kívánt. Nem csekély feladat abban az időben, a mikor az uralkodó nyelv, az általános műveltség a latin vala, nem csekély feladat, a mikor az államot tevő népek és osztályok teljesen idegenül állottak egymás mellett. Az ország összes népeit, minden osztályát egyesíteni. valamennyit a magyar faj sajátosságaival fölt ruházni és az egész nemzetet gazdasági és műveltségi tekintetben összehozni, összekapcsolni, ez volt a legnagyobb magyar legszentebb eszményképe.

Azonban Széchenyi higgadtsága, óvatos megfontoltsága nem hozta volna létre a nagy nemzeti és állami átalakulást, ha társául nem szegődik Kossuth Lajos, kinek heve, szent tüze, lángelke — mint a kohók olvasztó tüze — a nép millióit erős egységgé össze nem forrasztja. Lelkesedése lelkesíteni tudott, heve gyújtott és alig mulik egy évtized az a nemzet, mely Széchenyit megérteni alig tudá, most szívvel-lélekkel követi Kossuthot „Pesti Hírlap“-jában, szónoklataiban reámutatott az átalakulás szükségességére,

előkészítette a talajt, hogy Magyarország elavult rendi alkotmánya helyébe az egész nép lépjen és a nemesség kiváltságairól, előjogairól lemondva, helyet engedjon a nép millióinak. Az ő agitációinak volt köszönhető, hogy a nemzet rövid idő alatt századokra menőleg haladt és midőn Deák Ferencz, már akkor a kiváló, okos, böles államférfiu program pontjait 1847-ben összeállította, ott találjuk már mindazon lényeges pontokat, melyeket 1848. márczius hó 15-én Jókai proklamációjában lelkesedve eljenzett meg a nemzet, már akkor a nép tudatába mentek azok át és joggal irhatta Jókai proklamációja cziméül: „Mit kíván a magyar nép.“

Az események rohamosan következtek. A franciaia februári forradalom, a márczius 13-iki bécsi forradalom mind még annyi újabb lökést adtak, a bécsi udvar hosszú habozás után engedett a nép óhajának, Melternich hirhedt rendszere megbukott, ő maga esufosan távozott és már márczius hó 17-én kapta gr. Batthyányi Lajos a megbízást az első független magyar ministerium összeállítására.

Mig e tárgyban az alkudások a bécsi udvarral folytak a pozsonyi országgyűlés is fáradszónak tevékenységet fejtett ki hogy az átalakító törvényeket elkészítse. Alig két hét alatt harmincz oly törvényeket alkottak, melynek csaknem

mindegyike a mai Magyarország alkotmányának egy-egy alapkövét teszi.

Ezen korszakot alkotó törvények közül ki kell emelnünk a következőket: „A független magyar felelős ministerium alakításáról. Az országgyűlési évenkénti üléseiről. Az országgyűlési követeknek népképviselőt alapján választásáról. A kapcsolott részek visszaadásáról, Magyarország és Erdély egyesítéséről. A közös teher viseléséről. Az urbér dézma és pénzbeli fizetések papi tized megszüntetéséről, az ősiség eltörléséről. A sajtótörvényről, a vallás egyenlőségről, a nemzeti színről és ország czimeréről.

A jobbágyság eltörlésével a hűbéri rendszer utolsó maradványa is romba dől, a nép millióiról lehullott a rablánc és visszanyerte emberi jogait. De nem csak fölszabadította a jobbágyságot, hanem kibővítette az alkotmány sánczeit és mint egyenlő jogukat odaállította őket a bástyafokra volt földesura mellé. Magyarország területileg is egygyé lett a hosszú századok után és az egységes területen boldog nép lakott. Fájdalom a boldogság csak rövid ideig tartott!

És mind ezen törvényalkotásoknak ünnepélyes mentesítését 1848. április hó 11-ke adta meg. Április hó 10 én ágyudörgés, harangzugás s sok ezernyi nép rivalgó éljenzése között vonult be Pozsonyba a jó V-dik Ferdinánd, nejevel Ferencz Károly főherczeggel és ennek

A belső körut déli vonalát Kis- és Nagyvárad utcák szintén rendezésre szoruló elágazása előtt, az új izr. templom északi oldala mellett vezetik el, Timár utcáig.

A belső körut keleti szakasza Timár utca és Kandia irányát követi s egyenes vonalban halad ama Csapó-utcai kis közig, mely Szappanos utcáról vezet ki, illetve a Nagy- és Kis Szappanos utcák telkeiből alakítandó piaczig.

E körutnak úgy az illető városrészek helyi érdekei, mint az egész város általános fejlődése tekintetéből roppant jelentősége van. Új útterét fogja képezni a közforgalomnak és összekötő kapcsát a városrészeknek.

Önként kínálkozik a közúti vasut hálózat tovább terjesztésére. Kiegyenlíti a piac-utcait és a távolabb eső városrészekbeli házak és telkek közt ma fennálló nagy értékkülönbséget, s új területeket nyit meg az építkezés számára.

Figyelemreméltó jelenség, hogy nagy városokban az általános rendezéseknél mindenütt ilyen körutak létesítésére törek-szenek. Ez is mutatja: mennyire szükségesek.

A belső körut 30 méter szélességgel van tervezve, amelyből két oldalt gyalogjáróra 4—4 métert leszámítva, két közúti vasúti vágányra és kősi utra 19 méter marad.

A külső körut, a jelenlegi város szélén tervezetik, legnagyobb részben létező utcák irányában, ami a kivített megkönnyíti.

Az Ispotályorsból kiindulva, Bányá-utca irányában haladva átmetszi a szél-utcait jobb oldali telkeket. Ez az egyetlen hely, ahol a külső körut telek tömbökön gázol keresztül. Azután érinti a Kossuth-utca végén levő piacot, — Csillag, Kut utcák felhasználásával jobb oldalt hagyja a Csiesogó tért, Kut utcán, Egy-malom utcán keresztül eléri Péterfiát. Az utca baloldalán két telket átmetszve, a Libakertre lép s az ennek közepén tervezett téren délnyugati irányba fordul. Kar, Vendég utcán, a Nyugoti-soron át eléri a régi kórház körüli vásár-teret és Salétrom-utca után az Ispotály-utczába visszatér.

Ezen körut szélessége is 30 méter.

Az építészeti kiképzésre mindkét köruton a keresztezéseknél és sarkoknál bőséges alkalom kínálkozik.

Holnap a többi új utcák és terek ismertetésén kezdjük és befejezzük cikkünket az új külterületek utca hálózatának felsorolásával.

Egyébiránt az ülés lefolyása a következő volt:

Stahl Géza főmérnök a körültekintő s alapos tanulmányra valló szabályozási tervezetet felolvasta és a tárgyalás menetére nézve kéri, hogy első sorban azt határozza el a bizottság, ha vajjon a tervet elfogadják e tárgyalás alapjául? Ha igen, akkor első sorban is a közutakra vonatkozó szabályozási tervet kéri tárgyalni.

Abrahám László főügyész indítványozta, hogy úgy a főmérnöknek, mint a terv készítésénél működő szakértőknek a kidolgozott szép tervezetért jegyzőkönyvi köszönet szavazzassék és a terv általános-ságban tárgyalás alapjául elfogadtassék. Ez indítványt a bizottság egyhangú helyesléssel fogadta.

Felmerült az a kérdés: nem volna-e célszerűbb a tervezett tanulmányozás végett előbb szűkebbkörű bizottságnak kiadni? Elnöklő főispán ezt nem tartaná helyesnek. Hasonló értelemben nyilatkozik Márk Endre is. Ő részéről a tervezetben kidolgozott kör-utakat helyeseknek tartja. A bizottság erre nézve azt határozta, hogy az előkészítő bizottság kiküldését feleslegesnek tartja.

Abrahám László nézete szerint az is lényeges, hogy egy néven lesznek-e a területek elnevezve, vagy lesz belső és külső terület. E kérdésre nézve a főmérnök megadta a felvilágosítást azzal, hogy lényegileg a megkülönböztetés meg lesz, de e megkülönböztetést a tervezetbe nem lehetett felvenni.

Márk Endre azt gondolja, hogy nem volna helyes dolog még most belvárosról és külvárosról beszélni. Ő ma még e különbséget nem akarja tenni, hanem pusztán az utcák rendezésével óhajt foglalkozni.

Stahl Géza felvilágosító szavai után elnöklő főispán felkéri a bizottságot a körut rendezéséhez való szólásra. A főmérnök alaposan megokolt talpraesett beszédben ajánlja

a bizottságnak e körutakra vonatkozó tervezet elfogadását, mint a mely kereskedelmi, forgalmi és egészségi szempontból óriási előnnyel fog járni a város fejlődésére.

Zádor Lajos a város jólfelfogott érdekében állónak tartja a tervezetet és ő is úgy forgalmi, mint egészségi szempontból szükségesnek tartja a körutak nyitását és erre nézve helyesebb megoldást nem is képzel, mint a hogy azt a tervezet mutatja. Miután azonban hirtelenében nem lehet a részletek felett alaposan gondolkozni, indítványozza, hogy a további tárgyalás legalább egy hétig halasztassék el, hogy az idő alatt a bizottság tagjai gondolkozhassanak a benyújtott tervezet felett.

Dr. Kemény Mór óhajtana, hogy a tervezetet sokszorosítsanak és így alkalma lenne a bizottság minden tagjának az alapos vizsgálódásra.

Komlóssy Dezső a nagyszabású tervezet alapját tevő belső körut gyors létesítésénél a befektetési összeget rendkívül fontosnak tartja, azért is kéri a főmérnököt: tettek-e számítást a két variáns telkeinek bekerülési értékére nézve?

Főmérnök a sokszorosítást kivihetőnek nem tartja és arra is kéri a bizottságot, hogy a pénzértékek számításától ez idő szerint tekintsen el, mert jelenleg számbeli adatot nem lehet felállítani.

Abrahám László hasonló nézetben van és ő sem tartaná helyesnek most a pénzkérdéssel foglalkozni, mert az a körülményekhez képest ugyanis változni fog. Szükségesnek tartja, hogy a szabályozási vonalok megállapításának és ez a közönségnek is értesül adassék, nehogy a szabályozással ellenkező műveletek történjenek.

Dr. Bakonyi Samu is óhajtana a tervezet sokszorosítását és nem érti, hogy miért nem lenne ez lehetséges?! Hiszen így ily nagy bizottságnak csakugyan nem lehet a tervezetről ily rövid idő alatt világos képet nyerni. De ha e sokszorosítás abszolút lehetetlen, kéri legalább a főmérnök munkalata kinyomatását.

Főmérnök nézete szerint Zádor indítványa elfogadható, mely szerint a tárgyalás jelenleg megszakíthatnák és a tervezet s a kinyomatott munkalata a városi mérnöki hivatalban közszemlére kitétetnék.

Elnöklő főispán is igen lényegesnek tartja a szabályozási tervezet sokszorosítását, de ez csak úgy volna megfelelő, ha az új szabályozási vonalak a régiakkal összehasonlíthatók lennének. Ha így nem lehet, akkor felesleges. Stahl szerint így nem lehet a tervezet sokszorosítani.

A bizottság elhatározta, hogy a tervezet sokszorosíttassék és a bizottság tagjai között kiosztassék. Együttal elfogadtatott Zádor Lajos bizottsági tag javaslata, hogy a tárgyalás jelenleg felfüggesztessék és a szabályozási tervezet a mérnöki hivatalban közszemlére kitéttessék. A gyűlés folytatása 10, vagy 14 nap múlva lesz.

Kisiparosok hitele.

Kisiparosaink anyagi romlásának egyik főoka a hitelhiány, a minek hátrányát érzi, mikor van elég megrendelés, de nincs anyaga, sem pénzereje, segédek tartására, meg mikor nincs keresete, de anyagkészlet hiányában nem dolgozhat raktárra. Érje váratlan kiadás, már évekre megrendül szerény kis háztartása.

Hitelforrása: pénztintézetek vagy magánkölcsön.

A pénztintézetek rigorózus biztosítási szabályai gyakran egészen elzárják előle ezt a szolid forrást, vagy kölcsönös jótállással a jobbmodu iparosok kénytelen

fiával az akkor is már trónörökösnek tekintett Ferenc József főherceggel. Másnap április hó 11-én volt a szentesített törvények ünnepélyes átadása. A király a nemzeti színű szalaggal átkötött törvényeket a következő örökké emlékezetes szavakkal adta át:

„Hü magyar nemzetemnek szivemből óhajtom boldogságát, mert abban találok magamét is“

E perczben, a lelkesedés ezen örömmámorában senki se gondolhatta, hogy ezen megható jelenet egy hatalmasan megragadó tragédia előjátéka volt.

1848 től 1866-ig szomorú korszak virradt a reményeiben csalódott magyar nemzetre. Gyilkos fegyvert emeltek ellene azok, kiket örömmámorában testvérükül, szabadságának osztályosaivá fogadott; árulás érte onnét, ahová gyermekéi bizalommal föltekintett, mindenkitől elhagyatva, rokontalanul, ügyének igazságaiból merített erőt, hogy igazait — ha vére árán is — megvédelmezze.

S midőn lankadt a kar, amidőn kifáradt a hartzban, a tulerő-s a hatalomtól elnyomva, amidőn elhullani látta jobbait és a bosszu véres aratást tartott a legjobbak soraiban, — sötét rezignációban várta, bár nem remélhette, az újabb föltámadást.

És újra virradt; a föltámadás, a megújulás korszaka újból bekövetkezett. Deák Ferenc híres husvétii cikke volt a

föltámadás első hírnöke. Új fényben, új dicsőségben ragyogott fel Szent István koronája és disziti azon férfiu fölkezt homlokát, kit népei rajongó szeretettel vesznék körül és kit méltán nevezhetünk Európa legalkotmányosabb királyának.

Ezen nagy korszakos események 50 éves évfordulójának emlékét üljük meg ma, — de megülte ápril hó 11-én az egész magyar nemzet. De amilyen ünnepélynek nagyobb jelentőséget adott, ami azt nemcsak a törvényhozás útján, hanem a nemzet érzelmeiben is valódi nemzeti ünneppé avatta: ez az a körülmény, hogy nemzet és király ismét együtt ünnepel; a felszázad előtti hősök szellemeinek hozott engesztelő áldozat volt ez, melyben nemzet és király ösztöntén egyesült.

És fölséges királyunk ezen nemes tette újabb ösztönül szolgálhat mindnyájunknak, hogy törhetetlen hűséggel, tanörithatatlan szeretettel vegyük körül az ő személyét, mert ő alkotmányunk, szabadságunk leghivebb őre és védelmezője.

Fejezzük be tehát a mai emlékünnepelet azon buzgó imával, hogy a Gondviselés népünk atyját, szeretett koronás királyunkat, I. Ferenc Józsefet még soká tartsa meg, óvja meg minden bajtól, leljen vigasztalást sok bánatáért, keserűségért, népeinek szeretetében, boldogságában.

Éljen szeretett Hazánk! Éljen szerett Királyunk!

hitelmegterhelése, jótállási kötelezettsége következik be, sok esetben anélkül, hogy maga az illető vagyonosabb iparos a hitelt saját javára igénybe vette volna. Minden esetben a kisiparos a városi pénzügyintézeteknek váltóadóssága után 7% kamatot fizet, de vannak — nem Debreczenben — pénzügyintézetek, a melyek kezelési és egyéb költségek czimén szedett illetékek segélyével 10—12%-ra fölemelik a kamatot.

A magánkölesönök bizalmi jellegét szintén külön kell honorálni.

Az első kérelem és kivánság az iparosok kongresszusában és alkalmi felterjesztéseiben mindig az volt, hogy a hitelviszonyokon segítsenek, hogy az állam az iparososztály számára hitelforrást nyisson.

Ez a rég várt és kért forrás immár megnyílik.

A törvényhozás a legközelebb foglalozik a tegnapielőtt benyújtott törvényjavaslattal, a mely az ipari és gazdasági hitelszövetkezetek létesítésének fundamentuma.

Es pedig, mint a pártkülönbség nélkül felhangzott helyeslésekből kitetszik, erős, szilárd fundamentuma.

Minden ipartestület megalakíthatja részjegyek alapján hitelszövetkezetét, a hitelignyét a részjegy mennyisége szabályozza, a szövetkezet másnak nem nyújthat kölcsönt, csak szövetkezeti tagnak. A helyi szövetkezet ismét tagja az országos szövetkezetnek, a mely neki pénzforrása.

Az állam a helyi szövetkezetek pénzforrását és törzsét képező központnak alapjához négy milliót bocsát rendelkezésére és bőven ellátja az összes állami kedvezményekkel.

A szövetkezetek szervezete kizárólag tagjainak kiszolgálását biztosítja.

Az iparosok hitelviszonyaiban az új törvény nagyon kedvező átalakulást fog előidézni. Ezen átalakulásnak előnyeit azon városok iparosai érzik és élvezik legelőbb, a melyekben erős, feladata magaslatán álló ipartestületek állanak fenn.

Az új törvény az ipartestületeknek megadja a jogot a helyi hitelszövetkezet létrehozására.

A roppant fontosságú fordulat nálunk tehát ha az ipartestület megalakul, készen találja azokat a tényezőket, a melyeknek kötelességük, hogy az iparososztálynak a számukra teremtett hitelforrást megnyitni segítsék.

SZINHÁZ.

* A kis alamuzsi. Ismét egyik legjobb szerepét játszotta *Kapossy Józsa*. Játékában most már természetességre törekszik és ha így halad, akkor őszintébb tapsokban is lesz része. *F. Kállay Lujza*, mint mindig, tegnap is igen szépen énekelt. *Serfözy Zseni* igyekezett még a siker érdekében.

TÁVIRATOK.

— A „Debreczeni Ellenőr” eredeti távirata. —

A spanyol-amerikai konfliktus.

Budapesti tudósítónk a következő külföldi táviratokat közli:

London, április 18.

Newyorkból táviratozzák: A szenátus határozata és a két Ház között ebből keletkező differenzia nem jött váratlanul. Az alsóház a béke helyreállítását, esetleg a fegyveres intervencziót követelte; a szenátus pedig azt akarja, hogy a spanyolok ürítsék ki Kubát, hogy az amerikaiak haladéktalanul lépjenek közbe s ismerjék el a kubai köztársaságot, hozzá téve, hogy az Egyesült-Államok nem akarják

Kubát anektálni. Ez a differenzia azt jelenti, hogy a döntés mindaddig nem következhetik be, a míg a képviselők és a szenátorok megállapodásra nem jutnak. Mac Kinley és a republikánus pártvezérek csak oly határozatot fogadnak el, a mely az elnöki üzenettel egybevág. A republikánus sajtó erősen agítál a szenátus ellen. A határozat ellen azt hozzák föl, hogy a szenátus szavazata a Mac Kinley-ellenes demokratáknak és a néppártiaknak az ezüst-pártiakkal való szövetségéből került ki és Mac Kinley volt ellenjelöltje, Briant csak azért utazott Washingtonba, hogy az elnök ellen agítáljon. A két ház még ma tart közös ülést.

Madrid, április 19.

Az itteni irányadó körök azt reménylik; hogy Spanyolország az Amerika ellen való háboruban győzni fog. Általánosan azt hiszik, hogy a háboru Kubában és a szomszéd vizeken fog lefolyni. A buenos-ayresi spanyol telep (3.700.000) pesetát küldött a spanyol kormánynak egy czirkáló hajó megvásárlására. Május 5-én nagy bikaviadal lesz Madridban, melynek jövedelmét védelmi czélokra fordítják.

NAPI HIREK.

Tájékoztató.

Lapzárta mindennap d. u. 2 órákor csak később.

Kéziratok visszaadására a szerkesztőség nem vállalkozhatik. Kérjük a lapnak csak az egyik oldalára írni, ha lehet porzó nélkül!

A Gönczy-egyesület „5thhon”-a Keresk. akadémia palotájában.

A m. kir. törvényszéknél jegyzői iroda nyitva hétköznapokon d. u. 8—5 óra között, vasárnap és ünnepnapon d. e. 10—11 óra közt. Gyűjtőszekrényből a beadványok kivételnek hétköznapokon d. e. 12 és d. u. 5 órákor, ünnepnapokon d. e. 11 órákor.

A kir. tábl. hivatalos órák a segéd- és kezelő hivatalokban d. e. 8—12 és d. u. 2—5 óráig tartanak. Az igtató, kiadó-hivatal s az irattárfeltek felvilágosításokat ad hétköznapokon d. e. 9—11, d. u. 3—4 óra közt; vasárnapokon és ünnepnapokon d. e. 10—11 óra közt.

Nyilvános olvasóterem a kollégiumban nyitva van hétfőn szerdán, szombaton d. u. 3—6-ig.

Hivatalos órák az állami anyakönyvvezetőknél Vasárnap d. e. 10—12-ig. Többi napokon d. e. 9—12-ig, d. u. 3—6-ig.

Fazekas Mihály családfája.

Ludas Matyi híres költője *Fazekas Mihály*, mint tősgyökeres debreczeni család fia, atyafiságban állott Debreczen törzsköcs családjával.

Benedek János dr., a Csokonai-kör buzgó titkára összeállította a hirneves költő családfáját, valamint följegyezte az élő rokonok neveit is. A költő élő rokonainak névsora *Fazekas Mihály* nővére: *Diószeghy Sámuel*né utján jutottak nyilvánosságra. Ez a névsor a következő:

II-od iz: *Karap Ferencz*, nyug. táblai tanácselnök Budapest, *Karap Mór*icz Debreczen, *Kovács Ferencz*né, *Karap Emma* Losonez, *Aranyi György* ev. ref. lelkész *Bogyoszló* (Biharmegye).

III-ad iz: *Takács Bálint*né, *Laky Ételka* Debreczen, *Laky László* törvsz. bíró Kaposvár (Somogymegye), *Martinyi Józsefné Laky Bella* Nyíregyháza, *Laky Imre* es. és kir. főhadnagy Nagyvárad, *Papp Sándor* kir. közjegyző Kerezag, *Pollách Albert*né, *Papp Erzsébet* Hohenberg (Alsó-Ausztria), *Papp Mór*icz kir. táblai bíró Pozsony, *Papp Mária* Debreczen (Péterfia 749. sz. a.) *Papp Imre* Kerezag, *Weszprémy Zsuzsanna*, *Riekl*

Gyuláné Budapest, *Vilecz Mór*icz Budapest, *Tóth Sándor* rendőrfogalmazó Debreczen, *Müller Pálné Tóth Mária* Budapest, *Oláh Ferencz*né, *Aranyi Erzsébet* Szabadka, *Aranyi Adorján* Debreczen.

— **Debreczeni Indítvány az országos daláregyesület előtt.** Az országos daláregyesület közgyűlése vasárnap tárgyalta a debreczeni dalegylet azon indítványát, hogy kerületi dalszövetségek alakíttassanak. A választmány a kérdést beható tanulmányozás végett bizottsághoz kívánta utasítani s ezen halasztó indítványt csak három szótöbbséggel sikerült elfogadtatni, szemben *Lengyel Imre* a debreczeni dalegylet örökös diszelnöke beszédével, aki lelkesen szállt sikra a kerületi szövetségek mellett. Egyébiránt a küldöttség elnökéül *Lengyel Imrét* választották meg, tagjai pedig *Hackl Lajos* (Budapest), dr. *Angyal Armand* (Győr), *Goll János* (Budapest), *Márk Endre* (Debreczen), idősebb *Ábrányi Kornél* (Budapest), *Verner László* (Békés-Csaba).

— **Az állandó választmány ülése.** Hajdumegye állandó választmánya ma délelőtt gróf *Degenfeld József* főispán elnöklete alatt ülést tartott.

— **A tudományos akadémia üdvözlöte.** A m. kir. tudományos akadémia titkára, *Szili Kálmán* tegnap meleghangu táviratot intézett dr. *Benedek János*hoz a Csokonai-kör titkárához, melyben üdvözlö az akadémia nevében a kört a *Fazekas Mihály* emlékkövének leleplezése alkalmából.

— **Az országos szövetkezeti szervezet elnöke.** Értesülésünk alapján a megalkotandó országos szövetkezet élére királyi aktussal kinevezendő elnökül *Károlyi Sándor* gróf van kiszemelve. Ha *Károlyi Sándor* gróf nem fogadná el az elnöki tisztséget, akkor *Bethlen András* grótot, esetleg *Schmidt József* miniszteri tanácsost, az ezredéves kiállítás igazgatóját fogják kinevezni. Az Országos Központi Hitelszövetkezet igazgatójaul jelölve vannak: *Hajós József*, *Biró Zsigmond* és *Bernát István*, mindhármen a szövetkezeti eszme kipróbált munkásai. A törvényben megállapított kormánybiztosi állásra minden valószínűség szerint *Nagy Ferencz* drt. nevezik ki.

— **Szigeti József állapota.** Mint Budapestról írják: *Veterán* művésznök *Szigeti József* már teljesen jól érzi magát, úgy, hogy orvosságot sem szed s orvosa sem jár hozzá. Állandóan sok látogatója van az öreg urnak, akikkel hosszasan beszélget.

— **Esküvő.** *Borus Dániel* holnap délután esküszik örök hűséget *Bessenýői Szabó Amáliának*.

— **Bimbóhullás.** Mint részvétellel értesülünk: *Takács Zsigmond* martonfalvai ev. ref. tanítónak, a mi szorgalmas tudósítónknak, *Zsigmond* nevű kis fia elhunyt. A gyászaborult szülőknek fájdalmát enyhítse a hit és a jó emberek vigasztalása.

— **Az új mezőgazdasági törvény.** A városi tanács ma a következő hirdetményt bocsájtotta ki:

A munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszonyok szabályozásáról szóló 1898. évi II-ik törvényezikk az annak életbeléptetésével megbízott nagyméltóságú földmivelésügyi miniszter körrendelete értelmében a f. 1898. évi márczius hó 1-én hatályba lépven, értesítettik a város közönsége, hogy annak, a ki nem eseléd minőségben gazdasági munka (aratás, hordás, nyomtatás, eséplés stb) teljesítésére vállalkozik, tehát minden hivatásos mezőgazdasági munkás és nap-számossal, állandó lakhelyének községi

előjárásága által díjtalanul és bélyegmentesen kiállított munkásigazolvánnyal kell bírnia s az ilyen munkásokkal a gazdasági munkásszerződés irásában a hatóság előtt kötetlenek meg, különben a szerződésekből folyó jogok és kötelezettségek a közigazgatási hatóság előtt nem érvényesíthetők.

A munkásigazolványok kiállítására s a munkásszerződések kötésénél való közreműködésre a városi tanács által Simon Miklós rendőrkapitány bejelentési hivatali főnök s helyetteseként Szombathy János rendőrfogalmazó (hivatalos helyiség Batthányi- és Teleki-uteza sarkán az emeleten) küldetik ki, míg azon ügyek ellátására, melyek az idézett törvényben megállapított kihágások megtorlására, nemkülönben az egyenként 100 koronát meg nem haladó kárkövetések elbírálására Király Gyula tanácsnok s helyetteseként Szabó Kálmán jegyző jelöltetik meg (hivatalos helyiség a városháza) kiknek határozatai a közigazgatási bizottság e célra alakított albizottságához mint II od foku bírósághoz, III ad fokoz pedig a nagyméltóságú m. kir. földmivelésügyi miniszter urhoz felelbevezetők.

Az idézett törvény, mely az emberek és emberi jogoknak törvény előtti egyenlősége szemmel tartásával egyforma mértékkel mér mindenkinek s egyformán védi a munkaadót és a munkást és segíti igazságos érdekei érvényesítésében, de egyformán kötelezi is kötelességei teljesítésére — ekként életbe lépven, — felhivatnak ugy a munkaadók, valamint a mezőgazdasági munkások, hogy saját jól felfogott érdekükben annak rendelkezéseire minden tekintetben alkalmazkodjanak, mert csak ugy lesz elérhető, hogy a törvény által biztosított jogaik és kötelezettségeik mindenkor kellőleg érvényesíthetők legyenek.

— **Bolgár diákok Kolozsvárról.** A szilisztriai bolgár tanítóképző intézet 36 növendéke és 12 tanára Machan vezetése alatt Segesvárról tegnap reggel Kolozsvárra érkezett. A pályaudvaron a város nevében Szabó Gyula tanácsos, a Kárpát-egyesület és igen nagy közönség fogadta őket, Reggeli után a város tanügyi intézeteit nézték meg és különösen az egyetemi intézetek, az új tanítóképző és más közoktatási intézetei elragadtatással látták a társaságot. Délben a város megvendégelte a vendégeket. A tósztok során Machan tanár kifejezte, hogy ott, a hol ilyenek az iskolák a kultuszminiszter irigylésre méltó és lelkesen Wlassicsra köszönt. Nagy fontosságú beszédet mondott Bachnov Tivadar a történelem tanára, a ki kijelentette, hogy az idegen nyelvű magyarországi sajtóból átszivárgott hozzájuk is többször panasz, hogy itt a nemzetiségek el vannak nyomva, a mit utjokban szóval is hallottak. Ők azonban meggyőződtek, hogy ebből egy szó sem igaz. A magyar nemzet tolerans és liberális; látjuk — ugymond — Brassóban az idegen nyelvű gimnáziumban az idegen tanyelv teljes szabadságát, de láttuk a román és a nemzetiségi sajtó páratlan szabadságát is; olyan sajtószabadságot, minő nincs a világon sehol. Elvisezem biza azt a hirt, hogy nincs igazuk azoknak, kik Magyarországon elnyomásról, zsarnokságról beszélnek.

— **Végzetes elgázolás.** Végzetes szerencsétlenség történt tegnap délután. **Harsányi** János kocsis Fehér János nevű társával homokot szállított a Kincses hegynék nevezett homokhordó helyről. Egyik szekér már jól meg volt rakva homokkal, de a lovak sehogysem tudták a szekeret megindítani. Harsányi a lovak elé állott, hogy így indítsa meg azokat s ostorával a lovak közé esapott. Az ütéstől

a lovak megijedtek s hirtelen megindították a nehéz szekeret. Harsányi a lovak előtt állott s nem volt annyi ideje, hogy félre ugorhassék, a lovak elütötték. A szekér kerekei Harsányi nyakán s mellén mentek keresztül. Harsányi olyan súlyos sérüléseket szenvedett, hogy súlyosan sérülve a kórházba vitték. **Szentpétery** Ferencz r. fogalmazó és dr. **Balkányi** Emil ker. orvos a hely színére mentek, a vizsgálat megejtése végett.

— **Az államvasut személyzetének ruházata.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara értesít: Az államvasutak igazgatósága által a mozdony- és fűtőszemélyzet részére szükséges téli ruházat készítésének és szállításának biztosítása érdekében f. hó 10 ki lejáratával nyilvános árlejtés tartatik. Szükségeltetik: 2400 bundabélelés kabát, 2400 pár esizma, 1200 drb. posztó-kabát, 1200 magyar nadrág. A feltételek kamaránknál megtekinthetők.

— **Moly elleni védekezés.** Egy előkelő budapesti szaklapban a moly elleni védekezésről a következőket olvassuk:

Megtisztelő felhívásának eleget teendő, van szerencsém a moly ellen való megóvásról a következőket közölni: Azoknak, kik nincsenek abban a helyzetben, hogy szörmenüiket megbízható és szakértői konzerválásra adhassák át, szolgáljanak tájékozásul a következők:

Nagyon elterjedt, de teljesen téves azon hit, hogy erösszagu füvek, aeterolajok, fűszer stb. biztosítást nyújtanak a szörmeknek és ruháknak a moly ellen való megóvásánál, mert a tapasztalat kétségtelen módon igazolta hogy a molyok még a legerősebb szagokat is megszokják. Konstatálom, hogy a molyok ellen csak egy sikeres védelem létezik és pedig minden mesterséges szer kizárásával azon eljárás, hogy a ruhák szakszerűen bizonyos időszakokban alapos tisztításnak vettesenek alá, mi különben az említett szerek használatánál is mint alapfeltétel van előírva. Nem tudom eléggé inteni az érdekelteket a kamfor és naftalinnal való behintéstől, mert ezek a bőröknek természetes zsiradékát kiszáritják, a szörmeket homályossá és törékenyvé teszik és elrontják a legszebb színt, amennyiben a szörök ódonszintűek és vörhenyesek lesznek, azonfelül azoktól a ruhaneműek impregnálódnak és ezáltal hosszabb ideig hasznavehetetlenné válnak. A helyiség, a melyben a szörmek megóvandók, szellős, sötét és hűvös legyen, a megóvandó tárgyak pedig lehetőleg nyers kender vászonba göngyöltessenek vagy legalább is olyanokkal takarassanak be. Nagyobb értékű tárgyak legjobban ónfalazatu szekrényekben óvhatók meg. Minthogy a szörmek a rozs vagy hiányos megóvás miatt rendkívül sokat szenvednek, ajánlom, hogy jó és értékes darabok ne tartassanak otthon, hanem azon idő alatt, míg nincsenek használatban, konzerválásra és gondozásra megbízható szakértő szűcsnek adassanak át. Hogy a moly ellen kizárólag ezen eljárás a valódi védelem, bizonyítják a számos előismerő nyilatkozatok. Tisztelettel, Katzer József szűcsmester Budapest.

— **Minta ipartermékek.** A kereskedelmi és iparkamara értesít, hogy a honvédelmi miniszter azon óhaját fejezi ki, hogy a felállítandó honvéd nevelő- és képzőintézetek növendékei oktatásának hathatós előmozdítása céljából, a különféle ipartermékek, u. m. a bőr, posztó, vas, porcellán, keramit, csukor, stb. és ezek nyers anyagainak előállítási folyamata — ahol az lehetséges — szemléltetendő tételnek; mely czélsikeresen csak akkor volna elérhető, ha a nagyobb iparvállalatok és a nevezett intézetek mintatermeinek berendezésére ipartermékek gyűjteményét, illetve azok előállítási folyamatát feltüntető összeállítást díjtalanul átengednék. Ne tévesszék szem elől a gyárosok, hogy midőn szolgálatukkal az említett oktatási czélnak adóznak, egyuttal szolgálják azon gyakorlati iparfejlesztési czélt is mely a hazai ipar ter-

méke iránt való előszeretettel és érdeklődést a serdülő nemzedékbe már kora ifjúságában beoltja. Azon nagy iparosok tehát, kik a szóbanforgó gyűjteményt vagy összeállítást a honvédelmi miniszter ur rendelkezésére bocsátani hajlandók, az iránti készségüket a kamaránál bejelenteni s egyben az adandó gyűjteményt vagy gyűjteményt vagy összeállítások számát is jelezni sziveskedjenek.

— **Iparosok figyelmébe.** A debreczeni kereskedelmi és iparkamara a következő sorok közlésére kért föl: A nagykállói m. kir. állami elmeógyógyintézet, ruházat, vászonneműek, házi cikkek stb. szükségletének mintegy 4000 frt értékben való beszerzése céljából f. évi május hó 10-iki lejáratával nyilvános árlejtést tart, melyre a feltételek kamaránknál megtekinthetők.

— **A vonat kerekei alatt.** Nem valami izgalmas jelenetről van szó, csupán csak egy ló szerencsétlen sorsáról, ki a m. á. v. egyik mozdonyának kerekei alatt lehelte ki párját. Tegnap hajnalban a Debreczen—Halápi vonat elé a 10. és 11. sz. órházak között két ló került. A mozdony az egyik lovat elütötte s szétszaggatta, míg a másik ép bőrrel menekült meg.

— **Körözött férjgyilkos.** Ragyu Zsófia nagyon boldogtalan házasságot élt. Férje féltékenykedett a csinos menyecskére s folyton kizárta. Az asszony, hogy gyötrelmeinek végét szakítsa, egy este, mikor férje már mélyen aludt, baltával férjét agyonütötte s megszökött. A fehértemplomi törvényszék most országosan körözteti a férjgyilkos asszonyt s a debreczeni rendőrségnek is megküldötték a köröző levelet.

Az orvos kalandja.

Az elmúlt éjjel egy idegen férfi csengetett be dr. J. M. orvoshoz és kérte, hogy azonnal menjen vele az arena-utra egy beteg nőhöz. Az orvos előtt a férfi izgatottsága rendkívül gyanusnak tünt fel, de azért mégis elment vele. Lenn az utczán egy kétfogatu magánfogat várta az ismeretlent, a kivel együtt az orvos is beült. A fogat ezután örült vágatással száguldott végig a csömöruton, Gizella-uton és hosszasan kerülő után végre az Elemér uteza 40. számú ház kapuja előtt állott meg. A hosszú kerülő uton az orvos már-már a legrosszabbról tartva ki akart ugrani a kocsiból, de az ismeretlen erős marka mindig megakadályozta szándéka végrehajtásában. Az Elemér-uteza 40. számú ház III. emeletén egy szegényes kis lakásba vezetete az ismeretlen az orvost. Egy szobajátó előtt álltak meg, a mely be volt zárva. Az ismeretlen kulesot vett ki zsebéből s az ajtót felnyitva e szavakkal bocsátotta előre az orvost:

— Tessék besétálni, itt van a beteg!

Az orvos aggódva lépte át a szoba küszöbét. Benn a szobában a legnagyobb rendtelenség között egy felig öltözött nőt látott az utczai ablaknál állani. Alig hogy feléje közeledett, a nő rémült sikolylyal felkapta az asztalon heverő nagy konyhakést s azzal az orvosra rohant, aki rémülten védekezett az örült nő támadásai ellen. Növelte a helyzet kritikus voltát, hogy a lakásban senki sem volt s hogy az a férfi is, a ki őt odaszállította, eltűnt. A dühöngő örült nő, aki állítólag egy letartóztatott postaszolgának felesége, egyre azt kiabálta az orvosnak:

— Nyomorult, te vitted el a férjemet, add vissza, különben megöllek.

Hosszas küzdelem után sikerült végre az orvosnak kiszabadítani magát az örült kezei közül s kiugrani a szobából. Miután az ajtót rázárta az asszonyra, a házmestert felhívta, a ki aztán több lakó segélyével lefogta

megkötözve ártalmatlanná tette a szerencsétlen nőt, a kit másnap délelőtt kivittek a lipótmezei tébolydába. Az orvos az átélt percek izgalmi következtében most beteg.

Törvényszék.

Végtagyalások.

A debreczeni büntető törvényszéknél április 20-tól a következő bűnügyeket tárgyalják:

Április 20. Szerdán.

Seress Géza ellen, szándékos emberölés büntetésének kísérletéért.

Április 21. Csütörtökön.

Vajda Teréz ellen, lopásért; Bibó Gedeon s társa ellen, hatóság elleni erőszak büntetéséért; Kiss Károly ellen gonatanságból okozott emberölés vétségéért; Erdei István ellen, lopásért; ugyanazon nap ítélethirdetések.

Április 22. Pénteken.

Ifj. Rigó Ferencz ellen, lopásért; Aszalós István ellen, rablásnak tekintendő lopásért; Molnár Klára ellen, gyermekölésért; Siteri János ellen, lopásért.

Két karzati jegyről.

Reggel 9 órakor, alig hogy a mi kedves és udvarias Aranyosnk megnyitotta a színházi pénztárt, egy öreg vidéki polgártárs, meg a felesége szorongott nagy áhitattal a jegyet váltani akarók között. Mikor erőteljes oldalbalokések árán odaférközött az ablakhoz, illetudóan levette a kalapját, mutatóujjával megkopogtatta az üveget s szólott ilyenképen:

— Szerencsés jó reggelt kívánok a tekintetes urnak, mint közönségesen, én is, meg az anyjukom is.

— Adjisten! No mi kell öreg?

— Megkövetem az urat, azt beszélik odakint, hogy valami szip darabot játszanak ma maguknál. Mivel munk is szeretnénk látni, begyűttünk az Józsaúrl, aztán ide kvártélyosodtunk be a Daru Lőrincz sógoromhoz az izé utczába, hogy is híjják csak? Mán elfelejtettem. Ejnye no! Pedig hogy benne motoszkált a fejemben!

— Mindegy az öreg, — szolt Aranyosy türelmetlenül végignézve a jegyekre váró sokadalmon, aztán milyen jegyet akarnak?

— A mikkal beeresztenek.

— Beeresztik akármelyikkel, bátyám, ha lefizetik az árát.

— Hát már akkor csak a legolesőbbul adjék de olyat, hogy együvé kerüljünk az anyukommal, mert tetszik tudni, nem ide valók vagyunk s egymás nélkül nem igen ismerjük ki magunkat ebben a ménkü nagy házban. Igaz is a! Olyat adjon, amelyik délutánra szól, mert este otthon szeretnénk lenni.

— Az ám, de ma délután nincs előadás. Az csak vasárnap délután szokott lenni.

— Nincs-e? Üsse kő, adjon hát akkor a délelőttire...

A publikum mosolyog a bőbeszédű öreg. Mosolyog Aranyosy is és igyekszik felvilágosítani a műpártoló atyafit, hogy a matinék nálunk még nem jöttek divatba.

Bizony, öregem, ha színházba akarnak jönni, akkor ma bajosan mehetnek haza, legfeljebb csak holnap reggel.

— No hát akkor mindenféleképen jó lesz, ha már általánosságban sem délelőtt, sem délután, nem mehetünk. Bevárjuk az estét, ha már itt vagyunk. Ugy-e anyjuk?

Be is várták, ott a színház kemény kölépesőjén, csendesen elszalonnázgatva az időt estéli harangszóig.

VIDÉK.

Április 11. Nyir-Mártonfalván az április 11-iki nemzeti ünnepet — a husvétii ünnepek közbejötté miatt — április hó 17-ikén délután az egész község hazafias lelkesedéssel megünnepelte. Az ünnepély délután 2 órakor vette kezdetét. A református templom harangjainak zugása mellett a közönség s az iskola összes növendékei nemzeti lobogókkal a templomba vonultak. Itt a 37. dics. Jövel Szent Lélek Ur Isten! verse után alkalmi ének valóságos buzgósággal öröm könnyük között énekeltetett. Ezt követte Takács Zsigmond előkönyörgő alkalmi imája s ünnepi beszédének felolvasása. Majd az iskolás növendékek hazafias költemények szavalása következett s a Hymnusz lelkes éneklésével a templomban a nemzeti ünnepély véget ért. Ezután az ifjuság az iskolásnövendékekkel egyesülten nemzeti dalok éneklése mellett járták be a község minden utcáit. A szép rendben lefolyt félé százados törvénybe iktatott szabadság ünnepe d. u. 5 órakor végződött.

A fekete himlő. Mártonfalván az iskolás növendékek között szörványosan a fekete himlő kezd fellépni; eddig 4 gyermek (6—7 éves) fekszik benne. Eme rettenetes betegség, hogy még egyet sem ragadt el amaz isteni gondviselésnek köszönhető, hogy a fekete himlő kiütései alkalmával az ártatlan gyermekeknek fél napon keresztül is folyt a vér orrukon és szájukon.

Járványok. Nyir-Acsádon — mint hallik a difteritisz és vörheny szedi áldozatát.

Műkedvelő előadás. Fényes műkedvelő előadást rendezett e hó 16-án a „Török-sentmikli első műkedvelő társaság” Török-Sentmiklón, a casino nagy termében. Igazán ritkaság műkedvelőktől ilyen minden ízében sikerült előadásban gyönyörködnünk. Minthacsak mindannyian erre volnának teremtve. Gabányinak „Az apósok” című vigjátékát adták elő elegáns közönség előtt. A hölgyek játéka egyformán színvonalon állott; Kutas Bálintné, Géczy Dezsőné, Polgár Juliska és Kunce Etelka mind nagyon rászolgáltak a sok virágra és tapsra. A férfiak közül Kopasz Sándor és Récesy Zoltán elsőrangú művészek becsületére való izléssel, sok rutinnal és tudással játszották meg szerepüket. A többi szereplő is mind igen jó volt s ha ez a — most már állandó — társaság, mintahogy tervezik is, gyakrabban fogja rendezni előadásait, — mindenesetre nemcsak az erkölcsi, hanem az anyagi haszon is igen kedvező lesz. A tiszta jövedelmet jótékony célra fordítják. A csinos dekorációkat a társulat saját alapjából állította össze, mely alap mintegy 6—700 forint már is. A sikerült előadást reggelig tartó tánc követte.

Hagy-Kállóból írják lapunknak: A gimnázium tanári kara megható, hazafias szellemben ülte meg az 1848-iki mindenképpen kifogástalan, minden jóra való embert tökéletesen megnyugtató, hazánk, alkotmányunk, szabadságunk legfőbb őreinek tekinthető törvények létrejöttének 50 éves jubileumát. Az ősz, hazafias szellemről jól ismert igazgató — Schurina István — szép, megható beszédében esettelte a nagy napnak jelentőségét. Utána Kiss Rezső, a magyar irodalom tanára másfél óráig tartott, hazafias szellemtől áthatott, a szépszámu, intelligens hallgatóságnak figyelmét végig lekötő beszében méltatta alkotmányunk fejlődésének történetét. Megható volt beszédének az a része, melyben az alkotmány visszaállításáért fáradozott nagyoknak működését s dicsőségesen uralkodó királyunknak a nagy munka épületét betetőző s felszen-

telő aktusát remek nyelven, művész-pátósszal — szóval mindenképpen megható módon esettelte. Jenei László IV. és Toldy László III. osztálybeli tanulók hazafias költeményeket szavaltak. A megható ünnepet az igazgató rövid beszéddel fejezte be.

Irodalom és művészet.

* **A Magyar Könyvtár-ból,** melynek sárga színű füzetét immár az egész országban ismerik, és kedvelik, ismét öt szám jelent meg, ezek is, mint az eddigiek, érdekesek és értékesek. A 33. sz. Bourget három kitűnő elbeszélését tartalmazza, a kiváló francia író legjobb gyűjteményéből, a Recommencements cz. kötetből. A fordítás Hevesi Sándor tollát dicséri. A 34. számmal új téren mozognak a Könyvtár kiadói: a jelenkori magyar líra egyik legkiválóbb képviselőjé-
ék, Szabolcska Mihálynak válogatott verseit adják tizenöt krajezárért. Modern költő munkát még ily olcsón nem árusították a magyar könyvpiacra. A 35. sz. Turgenyev egyik leghíresebb mánkját közli: Az ötödik kerék című megragadó novellát, melyet Sz. Nógáll Janka ültetett át a vállalat számára. A következő, 36. sz. a magyar szónoklat egyik leoszebb és egyúttal történelmi szempontból is legfontosabb remekét közli: azt a beszédet melyet Kossuth Lajos 1848. június 11-én tartott a haderő megajánlása ügyében s melynek hatása oly óriási volt. Végre a 37. számban a tudomány egyik legkedveltebb népszerűsítője, Flammarion Camille jelenik meg magyarul: Csillagos Esték címmel néhány rendkívül érdekes astronomiai cikket fordította le az erre annyira hivatott Tóth Béla. Egy-egy füzet ára 15 kr. kapható a kiadócéznel Lampej Róbert (Wodianer F. és fiai, Budapest, Andrassy-ut 21.) és minden magyar könyvtárban. Az eddig megjelent füzetekről úgy a kiadócéz, valamint bármely könyvtár kivánatra ingyen küld jegyzéket.

* **A „Pillangó”** című társadalmi és művészeti élcslap 11. száma megjelent, az illusztrációk vetélkednek a külföldi lapok legszebb rajzaival, szövegtartalom mindig és decens. A „Pillangó” egy-egy kötete a legszebb díszre lesz minden szalon asztalnak. A „Pillangó” szerkesztősége és kiadóhivatala Budapestben, Teréz-körút 35. sz. a. van. Előfizetési ára negyedévre egy forint. Mutatványt kivánatra ingyen küld a kiadóhivatal.

* **A Községi Közigazgatás Kézikönyve.** Irta: Dobozi István. Elméleti és gyakorlati utmutató a községi közigazgatás minden ágában. A legújabb törvények alapján s különös tekintettel a magyar királyi belügyminiszternek a községi jegyzői szigorlatot szabályozó rendeletére. Ujjonnan átdolgozott és tetemesen bővített ötödik kiadás.

Mondhatni tíz éve, hogy a közigazgatási reformok felszinen vannak.

Ezen idő alatt hol a megyei törvényhatóságok, hol a járások, hol pedig a községek reformjának mikénti megkezdése merít ki a munkálat akcióját.

Ezen áldatlan eszmeharcban csak egy bizonyos, — bizonyos az, hogy a közigazgatási jognak szakirodalmi művelése megakadt.

Ez az egyenes oka, hogy a kiválóbb közigazgatási írók a reformkészületekkel szemben nem mertek vállalkozni arra, hogy a fenálló közigazgatási jog bizonytalan élete mellett nagy fáradságot és munkát, de még anyagi áldozatot is igénylő szakmunkák megírására fordítsák munkásságukat és tehetségüket.

Ezen állapotoknak és viszonyoknak lehet tulajdonítani azt, hogy a községi közigazgatásnak olyan kiváló és elismert írója,

minő Dobozi István maglódi jegyző, a „Községi Közigazgatás Kézikönyve” című közzismert munkáját, melyet 1896. évben bocsajtott közre negyedik kiadásban, daczára az időközben hozott nagyfontosságú közigazgatási törvényeknek, újabb kiadás alá nem rendezte.

A kormánynak ez év elején tett kijelentése szerint a megoldás alatt álló nagy államjogi kérdések miatt a közigazgatásnak tervezeti reformjai bizonyítlan időre elnapolva lettek. A dolog ily fordulata miatt a fenálló közigazgatási jognak szakszerű feldolgozásával tovább várni, a mindennapi élet kivételével szemben nem lehet. A közhasználatban levő szakkönyveket az idők fejleményei tullepték, azok egyes részeikben elavultak, — mondhatni használhatatlanná váltak, — egyszóval a kellő tájékozást nem nyújtották s így az élet kényszerűsége egy oly közigazgatási kézikönyv készítését, mely az újban hozott törvényeket is feldolgozza, első feladattá tette.

Ezen okok ösztönözték Dobozi Istvánt arra, hogy „Községi Közigazgatás Kézikönyve” című, ötödik, bővített és a fejlődött jó viszonyokhoz megfelelőleg átdolgozott szakmunkájával a közönség elé lépjen.

Dobozi István ezen munkájával egy nagybecsű közigazgatási munkát nyújt a nagyközönségnek, melyből úgy a szakember mint a laikus megbízható vezérfontalat talál a közigazgatás számtalan ágazataiban való eligazodásra. E mellett egy egységes szakkönyvet ad a közigazgatási tisztviselőknek, különösen a községi hatósági közegek, a községjegyzői szigorlatra, valamint az államtudományi államvizsgára, illetve szigorlatra készülők, sőt kir. községjegyzők s ügyvédeknek is, mert ez utóbbiakhoz a jogvédelmet keresők nem csupán peres, de perenkívüli és igen gyakran közigazgatási, adó- és katonai, kereskedelmi stb. ügyekben is fordulnak, mire nézve a fent jelzett szakmunka, miután abban az összes közigazgatási törvények, rendeletek, döntvények és elvi jelentőségű határozatok feldolgozva vannak, a szükséges tudnivalók, minden más segédforrás nélkül e műben megtalálhatók.

Az ujonnan átdolgozott munka különösen felöleli: a) az alkotmány, törvényhozás és önkormányzat, b) a hadügyi, pénzügyi, bírói és közigazgatási hatóságok szervezetét, c) nemzetiség, vallás, állampolgárság és hivatalviselés, d) községi önkormányzat és közigazgatást, e) egyenes, közvetett adók és egyedáruságok, a bélyegilletékek és díjakat, f) a katonai ügyeket, g) a közoktatás ügyét, h) kereskedelmi ügyekből a közutak, vaspályák és iparügyet, i) a földművelési ügyek közül a jog- és birtokviszonyok rendezését, a közhasználatu vízek, állategészségügy és a munkaviszonyokra vonatkozó ügyeket, végre k) a bíraskodás és jogszolgáltatás.

A 3 kötetből álló munka megrendelhető a Pallas irodalmi és nyomdai részvénytársaság könyvkiadóhivatalában Budapesten, valamint az összes hazai könyvtárosoknál. Ára 10 forint.

CSARNOK.

A „Holló.”

— Irta: **Balfazár.** —

(Folytatás.)

— Anyám ellenzése? az semmi... semmi volna édes Jóbom — szolt Tilda zokogástól fuldokolva — de két koporsó fekszik közöttünk egyikben anyám, másikban apám; két koporsó áll boldogságunk ajtajában, mint paradicsom küszöbén vont

pallosával a cherub; s ezt az akadályt egy hatalom képes csak elhárítani... tán vétkszik ajkam ha kimondja... a pénz! De szentséges Isten! kilenczet ver az óra, reménységem halálharangja... megyek... mennem kell estéli imára. Isten veled édes Jóbom! Isten veled! talán örökre.

Aztán egy forró csók, s egy heves ölelés, azzal ott hagyta az ámuló Jóbót, ki szavainak értelmét nem tudta venni világosan; sietve ment a sirbolt felé. Egy villám cikázott át az égen s annak fényénél láthatta Jób, hogy az épület másik szárnyából Tilda mostohája kilép s ő is a sirboltnak irányozza lépteit. Kínzó sejtelemtől ösztönözve Jób is arra tartott; látni, tudni akarta mezitelenségében a szörnyű valót. A félig nyitott kripta ajtóban megállt. Belül halvány mécsvilág terjesztett sápadt fényt a halottak gyászos otthonában. A közepre helyezett két koporsóra reá borulva ott zokogott, tépelődött szegény Tilda; fölötte állott a mostoha, mint hóhér az áldozat felett; burkolt hangja tompa hullámokban elhatott a Jób füléig.

— Most kérdezem bár újra és utólszor, melyik erősebb a szerelmi vágy é vagy a kegyelet? Tőled függ, hogy ez a szenthely s a benne nyugvó szent porok érintetlen maradjanak, vagy hogy egy hét mulva e helyet a kalmár talán borpinczének rendezze be.

Tilda hirtelen felugrott, mintha kigyó csipte volna meg:

— Ne tovább, ne tovább! Határoztam... Ird meg Borád Fülöpnek az „igent”.

Bent egy tompa zuhanás, az elájult Tilda zuhanása s a mostoha ajkán diadalmas mosoly; künn egy mély, fájdalom, szaggató sóhaj. Jób pillanatig küzdött: mit tegyen? Berohanjon-e s elragadja magával imádot kedvesét? Nem, nem teszi... A kegyelet magasztos érzelmét tisztelni kell. Tilda ismerte az oszményi gondok világát s tudta, hogy a megsértett kegyelet furiái a boldogság szelid galambját elüldöznék szívéből még az ő oldala mellett is. Sietve távozott s az ősi ház tulsó oldalánál Tilda szobájának nyitott ablakában, hol annyit álmodoztak egy boldog jövőre felől, leszakasztott tölgyfa levélre pár szót kardja hegyével reá szurdalt, a könyöklőre helyezé s elindult bánatának útján.

A kripta ajtaja becsapódott; az elköltözőnek otthona két halottal lett gazdagabb, két halott szívvvel, halott boldogsággal. Tilda, maga a néma szenvedés, ment esőndesen vontatva tagjait a nagy temetésről vissza szobájába. A mint az ajtón belépett megállt a falon függő két kép előtt szemében mennyei fény sugárzott fel, szenvedő szép arca felmagasztosult: „Ti értetek tettem!” megtörtén omlott egy karos székbe. Sokáig ült így, lélek sziv nélkül mozdulatlan nézve maga elé, mint egy márvány szobor, mig egyszer a hűvös esti szellő a nyitott ablakon át egy tölgylevelet sodort lábai elé:

— Levél... levél... ez is lehullt, mint az én boldogságom fényes csilloga; az nem jön fel többé soha sem az égre; de én jobb vagyok a sorsnál, felveszlek téged kis levél látom, hogy te is összevagy sebezve, mint itt ez a szegény sziv... de hah! ezen a levél írás: „ugy tettél, a hogy tenni kellett Jób”. Légy áldva Isten, hogy, mint keresztben kiülőd fiadnak adással hűsítő cseppeket, boldogtalan leányod szívére is elküldtetted e levélkét ir gyanánt. Tehát megértettél, megértettél engem Jóbom, kit titkon éltem fogytáig imádni foglak s nem itéltél el engemet. Ebbel is reád ismerek.

(Folyt. köv.)

KÖZGAZDASÁG.

Érték-tőzsde.

A debreczeni Közgazdasági Bank Részvénytársaság közlése.

1898. április hó 19-én.

Államadósság:

Magyar aranyjárdék 4%.	—	121.—	121.50
„ vasuti beruházási köt. 4 1/2 %.	—	122.—	123.—
„ koronajárdék 4%.	—	99.30	99.80
„ regále vált. köt. 4 1/2 %.	—	100.60	101.35
Oszták aranyjárdék 4%.	—	120.75	121.25
Egységes államkötvény 4 1/2 %.	—	101.65	102.15
Tisza-szegedi 4%-os nyer.-sorsj.	—	140.—	141.—

Részvények:

Magyar hitelbank részvény	—	373.50	374.—
Oszták hitelbank részvény	—	352.80	353.—
Magyaripar- és keresk. bank. r.	—	102.75	103.—

Sorsjegyek:

Magyarjelzalogban 4%-os sorsj.	122.50	123.50
„ 3%-os	103.—	104.—
Oszták földhitel sorsjegy 3 1/2 %-os	119.50	120.50
Magyar vörös keresztisorsjegy	10.30	10.80
Oszták	—	20.25
Olasz	—	12.—
Bazilika sorsjegy	—	6.70
Jó-sziv	—	3.80

Pénznemek:

Cs. és kir. arany	—	—	5.63	5.73
20 márkás arany	—	—	11.76	11.80
20 frankos arany	—	—	9.54	9.58
1 Sovereigns	—	—	12.08	12.12

Budapesti gabonatózsde.

I. Készáru-üzlet.

1898. április 18-án.

Buzát ma magyar áruban gyöngén, ellenben külföldi áruban dusan kínáltak, a kereslet kedvező volt. Elkelt szilárd irányzat mellett 28.000 tonnyomóan külföldi áru m.m 5—10 krral drágább áron.

Egyébb gabonaneműekben csekély volt a forgalom változatlan áron.

Eladattak:

Buza. Tiszavidéki. 800 mm. 75.5 k. 13.30 forinton, 600 mm. 75.2 k. 13.27 forinton, 100 mm. 74.5 k. 13.25 forinton, 100 mm. 74.5 k. 13.25 frton, 100 mm. 75 k. 13.17 frton, mind három hónapra.

II. Határidő-üzlet.

Az irányzat esőndes volt s az árak tartottak voltak, a forgalom mérsékelte volt.

Hivatalos záróárfolyamok déli 1 órakor.

Buza szeptemberre	9.82 — 9.83
„ márcz.—ápr.	12.85 — 12.86
Rözs márcz.—ápr.-ra	8.87 — 8.88
Tengeri máj.—jun.-ra	5.42 — 5.43
Zab márcz.—ápr.-ra	7.18 — 7.21

Délután 4 órakor zárlat:

Buza tavaszra	12.37 — 12.88
„ őszre	9.83 — 9.84
Rözs tavaszra	8.81 — 8.83
Zab	7.76 — 7.78
Tengeri máj.—jun.	5.86 — 5.87
Repeze augusztusra	12.50 — 12.55

DEBRECZENI VÁROSI SZÍNHÁZ.

Folyó szám 197. Páratlan bérlet 153.

Ma, kedden, 1898. április hó 19-én

A cigánybáró.

Operette 3 felvonásban.

Holnap, szerdán, 1898. április hó 20-án.

Folt, a mely tisztit.

Szimü 4 felvonásban.

Kiadó és laptulajdonos:

Csokonai nyomda- és kiadó-részvénytársaság.

Felelős szerkesztő: **Koncz Ákos.**

Főmunkatárs: **Ujlaki Antal.**

Nyilvános kijelentés!

Alulírott fényképészeti műintézet elhatározta, hogy — mielőtt művészileg kitűnően kitanított fényképészt elbocsássa és azokat tovább foglalkoztassa — **rövid időre és csak a visszavonásig**, minden haszon vagy nyereségről lemond.
Szállítunk

csak 7 frt 50 krért
értékének alig fele, csupán az előállítási árban **egy arczképet életnagyságban**

(mellkép)

diszes, elegáns fekete-arany barock-keretben, melynek valódi értéke **legalább 40 frt.**

A legszebb alkalmi ajándék!

Ki tehát óhajtja, hogy saját, vagy felesége, gyermeke, szüleinek, unokáinak vagy más drága, régen elhalt rokonnak vagy barátjának diszes arczképet elkészítsük, csupán az illetőnek fényképét be kell küldenie, **bármily alakban** és szállítunk 14 nap alatt oly arczképet, mely az érdekeltekre valóban a legnagyobb meglepetést gyakorolja.

Az arczkép csomagolását saját árban számítjuk.

Megrendelések a fénykép melléklésével, mely a kész arczképpel sértetlenül visszaküldetik, **csak a visszavonásig** fenti ár mellett utánvétellel vagy az összeg előleges beküldése mellett eszközölköttek a

„KOSMOS”

arczképfestő-műintézet által, **Bécs, Maria-hilferstrasse 116. sz.**

Az arczkép legkitűnőbb lelkiismeretes kiállításáért és élethű hasonlatáért **teljes jótállást vállalunk.**

Számtalan elismerő- és köszönő iratok nyilvános megtekintés végett mindenkinek rendelkezésre állanak. 292 16—15

A **Tóby örökösök** közös tulajdonát tevő következő ingatlanok, u. m.:

1. A debreczeni 2477. sz. tjkvben foglalt 1783. sorozású ház utáni, mintegy 12 hold **ondódi föld.**
2. Az ugyanazon számú tjkvben foglalt, mintegy 18 hold tanyaépületekkel ellátott **ujcsztású föld.**
3. Az ugyanazon és a 3729. számú tjkvben foglalt s pajtával ellátott, mintegy 2000 négyszögöl területű **postakerti szőlő.**
4. A h.-bűszörményi 13787. számú tjkvben foglalt, mintegy 78 hold tagosított réti föld,

eladók.

Értekezhetni Debreczenben, az örökösök megbízottja: **Dr. Megyery Pál** ügyvéddel, Széchenyiteza 1778. sz. alatt 317—0 7

Megérkeztek

a tavaszi idényre
a legújabb bel- és külföldi

Női divat

ruhaszövetek

s nagy választékban
kaphatók

Szabó Lajos Fiai

cézénél

Debreczen, Rózsa-tér.

161. v. k. sz.
1898.

Árverési hirdetmény.

A debreczeni kir. bíróságnak 1776/98. P. sz. végzése folytán közhírré tétetik, miszerint J. N. Spinner, schönfeldi czég részére Mocsáry Lajos debreczeni lakostól 158 frt 27 kr. tőke, ennek 1897. évi október hó 29. napjától számítandó 6% kamatai és eddig összesen 7 frt 44 kr. perköltség erejéig 1898. évi január hó 15-én bíróilag lefoglalt és 1120 frtra becsült porcellán- és üveg-árak és üzleti felszerelvényekből álló ingóságok **1898. évi április hó 25-én d. e. 9 órakor** kezdetét veendő és alperes üzletében Fő-utezán, 6 számú házánál megtartandó nyilvános bírói árverésen, a legtöbbet ígérőnek azonnali készpénz fizetés mellett, szükség esetén becsáron alól is el fognak adatni.

Debreczen, 1898. évi április hó 8-án.

Török Péter
bírói kiküldött.

395—1—1

Spora-féle KLATTAUI világhíradisz-szegfü.

Kitüntetve: Prága, Bécs, Lyon, Antwerpen, Amsterdamban stb. a **legmagasabb díjakkal.**

Óriás szegfü

5 drb 4 frt 50 kr. — 10 drb 8 frt.

Disz-szegfü

10 darab 3 frt; 20 darab 5 frt 50 kr., 50 darab 13 frt; 100 darab 25 frt.

Remontan szegfü

10 db 4 frt; 50 db 16 frt; 100 db 30 frt.

Kerti szegfü

10 drb 1 frt; 100 drb 9 frt.

Árjegyzékek cseh, német és magyar nyelven ingyen és bérmentve.

Fr. Spora

szegfü-kivitel KLATTAU (Csehország).

CSANAK JÓZSEF

KERESKEDÉSE DEBRECZENBEN.

Van szerenésém a t. közönséget értesíteni, miszerint az összes idei töltésű bel- és külföldi

ÁSVÁNY- és GYÓGYVIZEIM

beérkeztek s azokat a legjutányosabb árszámítás mellett szolgáltatnom ki tisztelt vevőimnek.

Főlerakata van nálam a **Szolyvai-, Parádi-, Luhi-Erzsébet- és Krondorfi ásványvizeknek.** — Raktáron nem tartott különleges gyógyvizeket és forrás-sókat kívánatra szívesen megrendelek. — Vidéki megbízásokat gyorsan és pontosan teljesítek.

Tisztelettel

Csanak József.

396—2—1

RÁTH MÓR kiadásai Budapest (Haas-palota)

Korszerű művek.

1898: II. törvényezik. A munkaadók és mezőgazdasági munkások közötti jogviszony szabályozásáról, a vonatkozó cseléd-, büntető-, kihágási-, végrehajtási-, erdő- és egyéb törvények határmányainak figyelembe vétele mellett, jegyzetekkel és magyarázatokkal ellátta dr. Krejcsi Rezső, a budap. keresk. és iparkamara másodtitkára stb. A végrehajtási rendelettel és eljárási szabályllyal 60 kr.

Ugyanaz az 1876. cseléd és gazda közötti viszonyról, a gazd. munkásokról és napszámosokról szóló törvényről. 1 frt.

Dr. Márki József: Dózsa György és forradalma. Jutalm. pályamű 2 frt.

Báró Eötvös József: Magyarország 1514-ben. (Dózsa lázadás kora.) Regény 2 kötet, 3 frt.

Horváth Mihály, Magyarország függetlenségi harcának története. Ezen classikus műnek a nagy napok 50-ik évfordulója alkalmával kiadott rendkívüli jutányos teljes kiadása. 3 nagy kötet. Ára csak 5 frt.

Mészáros Lázár 1848-as hadügyminiszter emlékiratai. 2 kötet.

— Élete és külföldi levelei. 2 frt.

Papp Dénes: A magyar nemzetgyűlés Pesten 1848-ban. Az első képviselői országgyűlés részletes naplókönyve. 2 kötet. Leszállított ára 6 frt 50 kr. helyett 4 frt 50 kr.

Arany János eddigi ismeretlen műve, az összes és hátrahagyott munkák diszkiadásának új befejező kötete: Katona J. Bánk bánja. Arany János jegyzeteivel és tanulmányával és A. L. bevezetésével 2 frt. Az összes munkák kötetéhez hasonló diszkiadásban. 3 frt 20 kr.

Arany János és Petőfi Sándor levelezése. Petőfi Aranyhoz intézett levelének és Arany válaszának hasonmásával. Arany Petőfőre vonatkozó költeményeivel és Arany László előszavával 1 frt 60 kr. Diszkiadásban 2 frt 60 kr.

Arany János. Rákóczi (1848. Augusztus) Zichy Mihály rajzaival. Fényes facsimile kiadás. Pergament borítékban 3 frt.

Petőfi Sándor. A hóhér kötele. Gyémánt kiadás. 60 kr. Diszkiadásban 1 frt 50 kr.

Coriolanus. Ista Shakspeare. Fordította Petőfi Sándor. Illusztrált diszkiadás. Csiky G. bevezető tanulmányával és magyarázó jegyzeteivel 90 kr.

Ugyanaz: 8-as kiadás 40 kr. Diszkiadásban 80 kr.

Megrabolta a természet minden szépségét, mi csak azt szedegéjük, mit ott hagyni épen kedve volt. Petőfi.

Petőfi S. A hóhér kötele. James. Robin Hood. Fordította Petőfi Sándor. Egy kötetben. 1 frt 40 kr.

Jóka Mór: Életéből. Diszkiadás 2 frt. Diszkiadásban 3 frt.

Ezen Jókai lángszélével oly fényesen és megragadóan megírt visszaemlékezések legnagyobb része a szabadságharc és Petőfi életéből vannak merítve.

Horváth Mihály. 25 év Magyarország Történetéből 1823—1848. 3 nagy kötet. 3-ik javított kiadás. Ezen hazánk újjászületésének classikus története ideiglenesen 10 frt bolti ár helyett 6 frt rendkívül leszállított áron kapható.